

UNIVERSITEIT TWENTE.

Drienerlolaan 5
7522 NB Enschede

Postbus 217
7500 AE Enschede

www.utwente.nl

Aan het College van Bestuur

uw kenmerk		telefoon	053 - 489 2027
ons kenmerk	UR 14 - 031	fax	
datum	19 maart 2013	e-mail	j.ribberink-vanmiddelkoop@utwente.nl
bijlage(n)			
cc.			
Onderwerp	TOM		

Geacht college,

We bevinden ons inmiddels halverwege het eerste jaar van implementatie van het Twents Onderwijsmodel (TOM). Hoe staat het ermee? Om deze vraag te kunnen beantwoorden heeft de URaad u gevraagd om de u beschikbare informatie met hem te delen en heeft hij in de faculteiten en bij zijn achterban aanvullende informatie ingewonnen. Op basis hiervan heeft de URaad een tussenbalans opgemaakt. Enerzijds ziet de raad een aantal positieve ontwikkelingen, anderzijds signaleert de raad op dit moment ernstige en acute problemen, die hem grote zorgen baren. De raad voelt zich daarom genoodzaakt dit ongevraagd advies uit te brengen.

Voordat we de concrete zorgen en adviezen aan u voorleggen, is het zinvol om kort stil te staan bij belangrijke uitgangspunten van TOM.

Tot de invoering van TOM is destijds besloten vanuit de volgende doelstellingen. Het nieuwe onderwijsmodel zou moeten leiden tot:

- een hogere studiesnelheid voor studenten,
- een snellere vaststelling of de student de juiste studiekeuze heeft gemaakt,
- 10 procent goedkoper onderwijs,
- kwalitatief net zo goed, en liefst beter onderwijs.

In TOM worden deze doelen nagestreefd door het aanbieden van modules van 15 EC geïntegreerd onderwijs, waarin het project centraal staat. Daarbij gelden bovendien twee aanvullende principes: 'meedoen is halen' en 'alles of niets'. De gedachte is dat geschikte studenten die zich voltijds voor de hele modules inzetten, in staat zullen zijn die in één keer volledig te halen.

Gehoord een groot aantal aanvullende toezeggingen van het college is de URaad op 20 juni 2012 met dit nieuwe onderwijsmodel akkoord gegaan (kenmerk: UR 12-089/UR12-111).

Wat betreft de uitwerking van TOM in de praktijk stelt de URaad nu vast dat inderdaad een deel van deze voornemens lijkt te worden gerealiseerd. Er wordt meer geïntegreerd onderwijs aangeboden. Studenten zijn inderdaad meer gaan studeren,

UNIVERSITEIT TWENTE.

zoals uit de Evasys-enquêtes blijkt. De indruk is dat studenten die het niet aankunnen nu sneller hun conclusies trekken.

Tegelijkertijd stelt de URaad vast dat de monitoringsinformatie die hem nu bereikt, tezamen met de andere signalen, een zeer zorgelijk beeld geeft van de stand van zaken rond de implementatie.

Zonder volledig te willen zijn, benoemt de URaad hier de volgende knelpunten.

1. TOM-studenten besteden vaak (veel) meer dan de nominale tijd aan de modules en klagen massaal over overbelasting;
2. Het aantal geslaagden voor de verschillende modules in diverse opleidingen loopt desondanks ver achter bij wat het adagium "meedoen is halen" suggereert;
3. De gemiddelde waardering van de eerste TOM-module door studenten (uitgedrukt in een rapportcijfer) is met 6,4 niet hoog en die van de tweede module met 5,9 ronduit laag, wat er op duidt dat de studenten op dit moment niet enthousiast zijn over de kwaliteit van het TOM-onderwijs;
4. In diverse studies bereikt het aantal afhakers nu al een niveau dat in voorgaande jaren pas veel later werd bereikt en in sommige gevallen dreigt op korte termijn een schending van de prestatieafspraken;
5. Uw toezegging dat (herkansings)regelingen ruim voor aanvang van de modules bekend zouden zijn, is onvoldoende gerealiseerd. Studenten die voor onderdelen van modules zijn gezakt, verkeren in grote onzekerheid over wat dit zal betekenen voor hun bindend studieadvies. Ook is het nog niet duidelijk hoe hun studietraject in het tweede en derde studiejaar zal worden ingericht;
6. De mate van daadwerkelijke integratie van modules blijft achter bij de ambities. Deze gebrekkige integratie in combinatie met de strikte hantering van het 'alles-of-niets'-principe leidt tot extra frustraties en onbegrip bij studenten wanneer ze een module niet halen omdat ze voor slechts een klein, losstaand onderdeel een onvoldoende hebben;
7. Vooral de wiskundeleerlijn en ook de M&T-leerlijn lijken slecht aan te sluiten op de verschillende opleidings specifieke programma's. De problemen betreffen daarbij niet alleen de inhoud van de aangeboden leerstof, maar ook het niveau van de colleges, het toetsingsniveau en de plaats in het curriculum;
8. Veel opleidingen en examencommissies zien zich genooddaakt af te wijken van de vooraf vastgestelde toetsmatrijs, om de zogenoemde 'kansrijk gezakten' voor de opleiding te behouden en/of bieden om die reden extra reparatiemogelijkheden aan;
9. Deze extra kansen leiden tot ontevredenheid en zelfs boosheid onder studenten die met veel moeite modules wel in één keer halen. Zij voelen zich achtergesteld ten opzichte van hun medestudenten die (veel) extra kansen krijgen;
10. Adequate regelingen voor het studeren met een studiebeperking (door bijvoorbeeld functiebeperking, topsport, middelgroot activisme, studentassistentenschap, medezeggenschap) zijn tot nu toe uitgebleven. Studenten die hiermee te maken hebben, zijn onzeker over hun toekomst op de UT. In het algemeen blijken TOM-studenten huiverig te staan ten opzichte van extracurriculaire activiteiten, waardoor het vinden van nieuwe kandidaten voor bijvoorbeeld medezeggenschap onder druk staat;
11. De werkbelasting van docenten is met de implementatie van TOM sterk toegenomen. Deels lijkt dit een structureel karakter te hebben. Deze structureel verhoogde werkbelasting door TOM werd destijds al door docenten in de pilot bij

UNIVERSITEIT TWENTE.

BMT aangegeven, nu ook door heel veel docenten in modules bij andere opleidingen. Door de extra herkansingsmogelijkheden die momenteel worden geboden, wordt de werkbelasting bovendien extra vergroot. Dit is in tegenspraak met de oorspronkelijke doelstelling van TOM om tot 10% goedkoper onderwijs te komen;

12. Bij de instemming met TOM is door u toegezegd dat er met alle docenten afspraken gemaakt zouden worden over de werkbelasting tijdens de invoering van TOM en over de tijdelijke vermindering van andere output op bijvoorbeeld onderzoeksgebied. In de praktijk blijken deze afspraken nauwelijks te zijn gemaakt. De docenten die betrokken zijn bij TOM worden hierdoor onnodig belemmerd in hun wetenschappelijke carrière.

Tot slot is de URaad uiterst bezorgd over de vraag of de UT met haar onderwijsmodel, in combinatie met de grote onduidelijkheid over mogelijkheden om in deeltijd te studeren, wel voldoet aan haar wettelijke verplichting om studenten met een functiebeperking een studeerbaar programma te bieden. Het grote knelpunt lijkt hierbij vooral de ondeelbaarheid van 15EC-modules. Deze bezorgdheid van de URaad wordt versterkt door signalen dat deze problematiek bij BMT ook na drie jaar nog niet afdoende is opgelost.

Op basis van bovenstaande constatering, komt de URaad tot het volgende, dringende advies:

Advies voor de korte termijn (kan binnen 2 weken worden doorgevoerd en bekendgemaakt):

1. Wanneer een student niet alle modules heeft afgerond, wordt het bindend studieadvies gebaseerd op de behaalde deelresultaten uit de modules;
2. Behaalde deelresultaten van modules blijven meerdere jaren geldig. Studenten hoeven alleen te herkansen wat nog niet gehaald is. Dit voorkomt onnodige studievertraging en demotivatie bij studenten die reeds behaalde onderdelen moeten overdoen. Daarnaast is het overdoen van gehaalde onderdelen in tegenspraak met de wens tot goedkoper onderwijs;
3. U heeft onlangs brieven aan OLD's en studenten gestuurd waarin u de opleidingen oproept met oplossingen te komen voor de problematiek rond TOM. De URaad waardeert het dat u het initiatief voor de oplossingen weer neerlegt bij de opleidingen zelf en adviseert u de opleidingen ook de daarbij behorende ruimte te geven. De URaad vraagt u dit proces niet onnodig te vertragen door op alle fronten vast te houden aan een UT-brede regeling;
4. Opleidingen (OLD's, OWD's en studieadviseurs) krijgen de opdracht en het mandaat om voor individuele studenten met functiebeperking of persoonlijke omstandigheden, een studieprogramma te maken waarin slechts een deel van een module in een kwartiel wordt gedaan en zo een individueel traject voor de individuele student vast te stellen;
5. Momenteel kent de opleiding ATLAS een regeling waarin studenten bij modules het predicaat "voorwaardelijk geslaagd" kunnen krijgen. Studenten krijgen dan de studiepunten voor de module toegekend op voorwaarde dat ze in een volgende module voldoende voortgang boeken op een leerlijn waarop het resultaat nog onvoldoende is. Ook andere opleidingen dienen de mogelijkheid te krijgen een dergelijke regeling in te voeren;

UNIVERSITEIT TWENTE.

6. De expertcommissie wordt gereactiveerd en krijgt de opdracht om docentbelasting en enthousiasme te monitoren en op basis daarvan concrete aanbevelingen voor verbetering te doen.

Advies voor aanpassing komend collegejaar:

7. Afschaffen van het aanbodgestuurd eenvormig product voor de leerlijnen wiskunde en M&T. Deze lijnen dienen wel te worden verzorgd door inhoudelijk deskundigen, maar een andere, vraaggestuurde en in de modules geïntegreerde, vorm van het aanbod is noodzakelijk;
8. Het waar nodig en mogelijk faciliteren van reparatieonderwijs voor studenten die een onderdeel van een module niet hebben gehaald (in hetzelfde of het volgende collegejaar);
9. Het bevorderen van verdere integratie van onderwijsinhouden in de modules en het in lijn daarmee stimuleren van een verbeterde toetsing;
10. Voor 1 juli 2014 de URaad duidelijkheid geven over de wijze waarop TOM zal worden ingericht zodat op termijn wordt voldaan aan het bij invoering gestelde doel van 10 procent goedkoper onderwijs.

Tot slot willen wij u nog een algemeen advies geven. De URaad acht het noodzakelijk dat u op de verdere implementatie van TOM strakker gaat toezien dan u tot nog toe heeft gedaan. De URaad heeft de afgelopen maanden verscheidene malen bij u moeten aandringen op een goede en actuele monitoring van dit proces. Mede door dit aandringen zijn nu meer cijfers bekend, die tot bovenstaande constatering hebben geleid. Strakke monitoring blijft ook in de komende jaren hard nodig.

Graag vernemen wij uw reactie.

Met vriendelijke groet,
namens de Universiteitsraad

dr. ir. H. Wormeester,
voorzitter